

Briuselis, 2018 03 19
COM(2018) 138 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl Visuotinio aplinkos pakto

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. REKOMENDACIJOS APLINKYBĖS

Tarptautinė teisės ekspertų grupė, remiama Prancūzijos vyriausybės, inicijavo naujos tarptautinės aplinkos teisės priemonės, kuria siekiama prisidėti prie tarptautinės aplinkos teisės suderinamumo ir jį pagerinti bei palengvinti esamų įsipareigojimų pagal tarptautinę aplinkos teisę įgyvendinimą, kūrimą. 2017 m. birželio 24 d. Paryžiaus Sorbonos universitete pristatytas Visuotinio aplinkos pakto (toliau – Paktas) teksto projektas. Šia proga Prancūzijos Respublikos Prezidentas įsipareigojo pristatyti Pakto projektą Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje ir 2017 m. rugsėjo 19 d. projektas buvo pristatytas Jungtinėms Tautoms 72-osios Generalinės Asamblėjos sesijos ministrų savaitės metu.

Pagrindiniai Pakto tikslai, anot jo iniciatorių, yra tokie:

- į teisiškai privalomą sutartį įtraukti pagrindinius aplinkos teisės principus, kurie jau įtraukti į visuotines politines deklaracijas, kad šalių teismuose būtų galima užtikrinti jų vykdymą;
- pagrindines teisiškai privalomų konvencijų nevisuotinai galiojančias nuostatas paversti visuotinai galiojančiomis;
- atsižvelgiant į naujas problemas, įtraukti naujus principus: pavyzdžiui, teisininkų parengtame teksto projekte numatyti apsaugos lygio išsaugojimo ir atsparumo principai bei pareiga rūpintis aplinka.

[Kai tik bus formaliai pateikta ir (arba) priimta rezoliucija – atnaujinti] Po 2017 m. rugsėjo 19 d. Niujorke vykusio susitikimo Prancūzijos vadovaujama šalių *ad hoc* grupė parengė Generalinei Asamblėjai priimti skirtos procedūrinės rezoliucijos projektą. 2017 m. gruodžio 20 d. rezoliucijos projektas elektroniniu būdu pateiktas pritarimui[, o 2018 m. *[įrašyti datą]* oficialiai pristatytas Generalinei Asamblėjai]. Iniciatoriai siekia, kad rezoliucija būtų priimta 2018 m. kovo mėn. ir 2018 m. pavasarį galėtų prasidėti formalios derybos dėl Pakto. Ta rezoliucija, dėl kurios dar bus neformaliai diskutuojama Niujorke ir kuri kol kas oficialiai nepateikta, Generalinė Asamblėja:

- nuspręstų sukurti tarptautinę priemonę, vadinamą Visuotiniu aplinkos paktu, kuria būtų siekiama prisidėti prie tarptautinės aplinkos teisės suderinamumo ir jį pagerinti bei palengvinti esamų įsipareigojimų pagal tarptautinę aplinkos teisę įgyvendinimą;
- prieš surengdama tarpvyriausybę konferenciją nuspręstų įsteigti neribotos sudėties tarpvyriausybę darbo grupę, kuri derėtųsi dėl Visuotinio aplinkos pakto ir susitikinėtų Niujorke nuo 2018 m. iki, pageidautina, 2020 m.;
- paprašytų Generalinės Asamblėjos pirmininko paskirti du tarpininkus, kurie, reguliariai koordinuodami darbą su visomis valstybėmis narėmis, regioninėmis grupėmis ir visais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais ir su jais konsultuodamiesi, vestų darbo grupės konsultacijas ir derybas;
- nuspręstų, kad pirmajame darbo grupės susitikime bus nagrinėjami su grupės narių darbo organizavimu susiję dalykai;
- paprašytų generalinio sekretoriaus pagal Jungtinių Tautų aplinkos programą (UNEP) suteikti paramą vykdant darbą, sekretoriato paslaugas ir teikiant esminę bendrą informaciją bei susijusius dokumentus;

- paprašytų UNEP suteikti reikiamą pagalbą rengiant konsultacijas su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų galima surinkti nuomones apie pagrindinius Visuotinio aplinkos pakto elementus;
- rekomenduotų, kad neribotos sudėties tarpvyriausybinių darbo grupė savo darbą užbaigtų ne vėliau kaip 2020 m.

Pakto iniciatoriai aiškiai nurodė, kad derybų proceso metu teisės ekspertų atliktas darbas nebūtų laikomas pirminiu projektu.

Pradedant nuo 2017 m. rugsėjo mėn. Prancūzijos delegacija informavo Europos Sąjungos Tarybą ir Europos Komisiją apie šią iniciatyvą per Tarptautinių aplinkos klausimų darbo grupės (WPIEI-Global) susitikimus.

2. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Atsižvelgiant į tai, kad žinomi tik bendri iniciatyvos tikslai, o dabartinis teisės ekspertų parengtas Pakto teksto projektas oficialaus statuso neturi, šiuo metu konsultuotis dėl iniciatyvos nebūtų labai vertinga. 2018 m. vasario 15 d. paskelbtos veiksmų gairės, kuriose suinteresuotiesiems subjektams paaiškinta, kodėl parengta ši rekomendacija dėl Tarybos sprendimo ir ko ja siekiama. 4 savaites po veiksmų gairių paskelbimo suinteresuotieji subjektai turėjo galimybę teikti atsiliepimus. Su piliečiais ir suinteresuotaisiais subjektais bus konsultuojamasi, kai Generalinė Asamblėja formaliai pradės procesą. Visų tinkamų konsultacinių veiksmų bus imamasi, kai dirbant Jungtinių Tautų darbo grupei naujoji tarptautinė priemonė įgaus konkrečią formą. Susiję suinteresuotieji subjektai, be kita ko, yra valstybių narių administracijų atstovai, nevyriausybinių organizacijų, ES piliečiai ir plačioji visuomenė; priklausomai nuo derybų proceso eigos, gali būti ir kitų suinteresuotųjų subjektų.

Dėl panašių priežasčių neatliktas ir poveikio vertinimas, nes dar turi būti nustatyta tiksli derybų aprėptis ir turinys. ES dalyvavimo derybose tikslas – kuo geriau suderinti tarptautinę priemonę su atitinkamais ES ir kitais tarptautinės teisės aktais.

3. TEISINIAI REKOMENDACIJOS ASPEKTAI

Šia rekomendacija siekiama, kad Taryba suteiktų Komisijai įgaliojimus ES vardu derėtis dėl būsimo Visuotinio pakto. Tarybos įgaliojimų pradėti derybas teisinis pagrindas – SESV 218 straipsnio 3 ir 4 dalys.

Pakto dalykas didele dalimi patektų į ES politikos ir kompetencijos sritis, visų pirma į aplinkos apsaugos sritį (192 straipsnio 1 dalis), ir, kadangi būtų deramasi dėl ES teisės dalyko, derybos negalėtų vykti nedalyvaujant ES.

Tarptautinės teisės ir ES teisės taisyklės dėl aplinkos apsaugos turi ir toliau derėti, todėl reikia imtis veiksmų, kaip nustatyta SESV 2016 straipsnio 1 dalyje, kad būtų apsaugotas ES teisės vientisumas.

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl Visuotinio aplinkos pakto

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 218 straipsnio 3 ir 4 dalis,
atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,
kadangi:

- (1) Sąjunga yra pasirašiusi daug daugiašalių aplinkos susitarimų ir savo vidaus ir išorės politika bei teisės aktais prisideda prie veiksmingo jų įgyvendinimo;
- (2) *[Numatyta 2018 m. kovo mėn., įrašykite faktinę datą]* Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja priėmė rezoliuciją „Visuotinio aplinkos pakto kūrimas siekiant sustiprinti tarptautinės aplinkos teisės įgyvendinimą“ *[patikrinkite galutinį pavadinimą ir įrašykite nuorodą]*, kuria įsteigta neribotos sudėties *[tarpyvyriausybinių]* darbo grupė, kuri derės dėl Visuotinio aplinkos pakto (toliau – Paktas), ir nuspręsta, kad neribotos sudėties *[tarpyvyriausybinių]* darbo grupės susitikimai prasidės 2018 m.;
- (3) Sutarties 191 straipsnyje nurodyta Sąjungos kompetencija aplinkos srityje. Siekiant apsaugoti Sąjungos teisės vientisumą ir užtikrinti, kad tarptautinės teisės ir Sąjungos teisės taisyklės dėl aplinkos apsaugos ir toliau derėtų, būtina, kad Sąjunga dalyvautų derybose dėl Pakto;
- (4) todėl Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai pradėti derybas Sąjungos vardu,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Komisijai suteikiami įgaliojimai Sąjungos vardu derėtis dėl Visuotinio aplinkos pakto.

2 straipsnis

Derybiniai nurodymai išdėstyti priede.

3 straipsnis

Derybos vedamos konsultuojantis su *[specialaus komiteto pavadinimas, kurį įrašo Taryba]*.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.
Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*